

KUTSESTANDARD

Demineerija EOD2, tase 4

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Kutsenimetuse	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Demineerija EOD2, tase 4	4

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus

Demineerija EOD2, tase 4 töö on abistada meeskonda pommiohu, lahingumoonaohu ja plahvatusohu tõrjumisega seotud tegevustel, leitud esemete ohutustaseme hindamisel ja määramisel, ohutult esemeid teisaldada. Ta töötab üldjuhul juhendamisel, kuid lihtsamaid (korduva) tööülesandeid täidab iseseisvalt. Demineerija EOD2 töötab meeskonnas ning tema töö eeldab suhtlemist kolleegide ja ameti- ning eraisikutega.

Lisaks demineerija EOD2-le on ka demineerija EOD1, demineerija EOD3, pommitehnik EOD3+ ja demineerimisinstruktori kutsed. Demineerijate pädevus kasvab vastavalt IMAS (International Mine Action Standard, vt lisa 1 Kutsestandardis kasutatud lühendid) maatriksile.

Demineerija EOD1, tase 4 töö on abistada meeskonda pommiohu, lahingumoonaohu ja plahvatusohu tõrjumisega seotud tegevustel; ta töötab juhendamisel.

Demineerija EOD3, tase 5 töö on tuvastada plahvatusohtlikku lahingumoonat ning hinnata leitud esemete ohutustaset, teha ohutustamise protseduure ja hävitada igasugust lahingumoonat.

Pommitehnik EOD3+, tase 5 on spetsialist, kelle töö on kahjutustada plahvatusohtlikke esemeid, kasutada eritehnikaid ja -oskusi lõhkeseadeldiste ja teiste improviseeritud lõhkematerjalide käitlemisel (nt vedelikud raketimootorites, vaesestatud uraaniga (Depleted Uranium) täidetud lahingumoon jne).

Demineerimisinstruktor, tase 6 on spetsialist, kelle töö on juhendamine, demineerimisandmete analüüs ja teadmiste edasiandmine.

Demineerija töökoolituse korraldamisel ja koolituskavade koostamisel lähtutakse rahvusvahelistest EOD (Explosive Ordnance Disposal) koolituspõhimõtetest ja ohutusreeglitust; sellest tulenevalt on kutse nimetuses ka akronüüm EOD.

A.2 Tööosad

A.2.1 Töö planeerimine, korraldamine ja juhtimine

1. Juhtimine ja eestvedamine.
2. Teavitus- ja ennetustöö.

A.2.2 Lõhketöö tegemine

1. Valdkonna töökorraldus ja struktuur.
2. Lõhketöö ettevalmistamine.
3. Lõhketöö pommiohu tõrjumisel.
4. Lõhketöö lahingumoonat ohu tõrjumisel.
5. Lõhketöö lõhkeseadeldisest tuleneva ohu tõrjumisel.
6. Eriotstarbeline lõhketöö (politsei- ja päästesündmustel jm tehtav lõhketöö).

A.2.3 Pommiohu tõrjumine

1. Reageerimine pommiähvardusele.
2. Reageerimine pommikahtlusele.

3. Pommitehnilise kontrolli tegemine.
4. Plahvatusjärgse töö tegemine.

A.2.4 Lahingumoonu ohu tõrjumine

1. Laske- ja lahingumoonu ohu käitlemine.
2. EOD-ERW taktika kasutamine.
3. Lõhkematerjalide ja lahingumoonaga saastatud alade puhastamine.
4. Lahingumoonast tuleneva CBRN-ohu tõrjumine.

A.2.5 Plahvatusohu tõrjumine

1. Lõhkeseadeldisest tuleneva plahvatusohu tõrjumine.
2. Lõhkeseadeldisest tuleneva CBRN-ohu tõrjumine.

A.3 Töö keskkond ja eripära

Demineerija töötab kõrgendatud ohuga töökeskkonnas. Tema töökeskkonda mõjutavad füüsilised, keemilised, füsioloogilised ja psühholoogilised tegurid. Töö toimub nii väli- kui sisetingimustes ja nõuab füüsilist pingutust. Töötaja peab olema teadlik tööga kaasnevatest tervise- ja keskkonnariskidest. Töö on vaimselt ja emotsionaalselt pingeline, eeldab töötamist ka öösi, puhkepäevadel ja riigipühadel. Peamised ohud on plahvatustest ja kemikaalidest tulenevad vigastused, haigestumised ja töötraumad, võimalikud on mitmesugused bioloogiliste, keemiliste ning füüsiliste ja füüsikaliste faktorite poolt tekitatud tervisekahjustused. Töötamisel on oluline täita tööohutuseeskirju ja kasutada isikukaitsevahendeid. Pommiülikonna kasutamine eeldab demineerijalt head füüsilist vormi.

A.4 Töövahendid

Demineerija peamised töövahendid on kaitseriietus ja kaitsevahendid, lõhkematerjal, tulirelvad, erilaengud, metallidetektorid, pommirobot, sidosedmed, röntgeniapparaat, abivahendid, pommikonteiner, mõõtevahendid.

A.5 Tööks vajalikud isikuomadused

Demineerija töös on olulised ausus, otsekoheus, pühendumus; otsustus-, vastutus- ja eneseregulatsioonivõime, sealhulgas võime stabiilselt ja tulemuslikult töötada ka pingelolukorras; tolerantsus, sihikindlus, avatus, loovus ja koostöövõime.

A.6 Kutsealane ettevalmistus

Demineerija EOD2-l on keskharidus, kutseoskused on omandatud demineerija õppekavale vastaval kvalifikatsioonikursusel ning praktilise töö käigus. Demineerija EOD2 on demineerija EOD1-na töötanud vähemalt 2 aastat.

A.7 Enamlevinud ametinimetused

Demineerija.

A.8 Regulatsioonid kutsealal tegutsemiseks

Tööd demineerijana reguleerivad päästeseadus, korrakaitseadus ja neist tulenevad õigusaktid ning IMAS-standardi (International Mine Action Standard) nõuded.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur

Selle kutse taotlemisel tuleb tõendada kõik kompetentsid (B.2.1 – B.2.6).

B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENTSID

B.2.1 Töö planeerimine, korraldamine ja juhtimine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1. arvestab oma tegevuses valdkonna töökorralduse ja struktuuriga; 2. valmistab ette vahendid ennetus- ja teavitustööks ning aitab läbi viia teavitus- ja ennetustööd vastavalt korraldustele.	
B.2.2 Lõhketöö tegemine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1. abistab lõhkamiskohas meeskonda lõhketöö ettevalmistamisel ja ohuala piiramisel vastavalt demineerimistöö juhi korraldustele; valmistab ette lõhkamisvahendid ja lõhkelaengud; 2. abistab meeskonda pommiohu tõrjumiseks tehtava lõhketöö tegemisel vastavalt demineerimistöö juhi korraldustele; julgestab vahetult pommiohu tõrjumisega tegelevat demineerijat ja abistab või vajadusel valmistab ise ette laenguid; hooldab pärast sündmust varustust, arvestades tehnilisi nõudeid; 3. abistab meeskonda lahingumoonaga ohu tõrjumiseks tehtava lõhketöö tegemisel vastavalt demineerimistöö juhi korraldustele; abistab demineerimistöö juhti laengute ettevalmistamisel või valmistab neid vastavalt demineerimistöö juhi korraldustele ise ette; hooldab pärast sündmust varustust, arvestades tehnilisi nõudeid; osaleb lõhkamiskoha järelkontrollis; 4. abistab meeskonda lõhkeseadeldisest tuleneva ohu tõrjumiseks tehtaval lõhketööl vastavalt demineerimistöö juhi korraldustele; julgestab ja abistab lõhkeseadeldisest tuleneva ohu tõrjumisega seotud lõhketööga tegelevat meeskonda; hooldab pärast sündmust varustust, arvestades tehnilisi nõudeid; 5. abistab meeskonda eriotstarbelise lõhketöö tegemisel vastavalt demineerimistöö juhi korraldustele; hooldab pärast sündmust varustust, arvestades tehnilisi nõudeid.	
Teadmised: 1) plahvatuste tüübid ja parameetrid; 2) plahvatuse mõju inimestele, rajatistele ja keskkonnale; 3) plahvatuse mõju vähendamise moodused, kaitsemeetmed; 4) signaalid lõhketööl; 5) lõhketöö juhtimise protsess ja struktuur.	
B.2.3 Pommiohu tõrjumine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1. pommiähvarduse korral abistab meeskonda varustuse ettevalmistamisel ja kontrollib objekti vastavalt demineerimistöö juhi korraldustele; 2. pommikahtluse korral abistab meeskonda varustuse ettevalmistamisel vastavalt demineerimistöö juhi korraldustele; 3. pommitehnilisel kontrollil abistab meeskonda varustuse ettevalmistamisel ja kontrollib objekti vastavalt demineerimistöö juhi korraldustele; 4. plahvatusjärgsel töö abistab meeskonda varustuse ettevalmistamisel vastavalt demineerimistöö juhi korraldustele.	
B.2.4 Lahingumoonaga ohu tõrjumine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1. käitleb laske- ja lahingumoonaga ohutult vastavalt korraldustele; 2. abistab meeskonda erivahendite ettevalmistamisel ja lahingumoonaga või selle otsimisega seotud esmatoimingute tegemisel; 3. abistab lõhkematerjalide ja lahingumoonaga saastatud ala ja selle ümbruse märgistamisel, arvestades ohtude eripäradega; 4. abistab meeskonda lahingumoonast tuleneva CBRN-ohu tõrjumisel; valmistab ette ja kasutab CBRN kaitsevarustust.	
Teadmised: 1) laske- ja lahingumoonaga liigid ja ehitus; 2) lõhkelaengute liigid, paigaldamine.	
B.2.5 Plahvatusohu tõrjumine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad:	

1. abistab meeskonda lõhkeseadeldisest tuleneva plahvatusohu tõrjumisel vastavalt demineerimistöö juhi korraldustele; hooldab pärast sündmust varustust, arvestades tehnilisi nõudeid;
2. abistab meeskonda lõhkeseadeldisest tuleneva CBRN-ohu tõrjumisel; valmistab ette ja kasutab CBRN kaitsevarustust.

Teadmised:

- 1) plahvatuste tüübid ja parameetrid.

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.2.6 Demineerija EOD2 kutset läbiv kompetents	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1. arvestab oma töös demineerimistöö ohutusjuhendit ja tööd reguleerivaid õigusakte; 2. kasutab killuvesti, kiivrit ja teisi kaitsevahendeid; 3. annab kannatanu(te)le elupäästvat esmaabi vastavalt esmaabi andmise nõuetele; 4. teeb alarmsõitu, arvestades kehtivaid õigusakte ja demineerimistöö eripära; 5. osaleb sündmusjärgsel analüüsil; teeb ettepanekuid muudatusteks enda või meeskonna edaspidises tegevuses, teeb ettepanekuid saadud kogemuste edaspidiseks rakendamiseks; 6. kontrollib oma töö kvaliteeti; 7. kasutab oma töös arvutit vastavalt arvuti kasutamise oskuste baasmoodulitele Arvuti põhitõed, Interneti põhitõed, Tekstitöötlus ning standardmoodulitele Andmebaasid, IT-turvalisus ja Koostöö internetis (vt lisa 2 Arvuti kasutamise oskused); 8. kasutab oma töös eesti keelt vastavalt keeleseaduse nõudele ning ühte võõrkeelt (soovitavalt inglise keelt) osaoskuse mõistmine osas tasemel B1 (vt lisa 3 Keelte oskustasemete kirjeldused).	
Hindamismeetod(id): Läbivaid kompetentse hinnatakse teiste kutsestandardis toodud kompetentside hindamise käigus.	

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	26-01062017-05/2k
2. Kutsestandardi koostajad	Kätlin Kekk, Päästeamet, Personaliarvestuse ja asjaajamise talitus Margus Kurvits, Päästeamet, Demineerimiskeskuse Planeerimise- ja valmisoleku talitus Raido Taalman, Päästeamet, Demineerimiskeskuse Põhja-Eesti pommigrupp Ando Piirsoo, Päästeamet, Demineerimiskeskuse Lõuna-Eesti pommigrupp Arno Pugonen, Päästeamet, Demineerimiskeskuse nõunik
3. Kutsestandardi kinnitaja	Vara- ja Isikukaitse Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	7
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	01.06.2017
6. Kutsestandard kehtib kuni	12.04.2022
7. Kutsestandardi versiooni number	2
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	5411 Päästjad ja tuletõrjujad
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	4
C.2 Kutsenimetuse võõrkeeles	

Inglise keeles	EOD technician, level 4
Soome keeles	Miinaraivaaja
Vene keeles	Взрывотехник
C.3 Lisad	
Lisa 1 Kutsestandardis kasutatud lühendid	
Lisa 2 Arvuti kasutamise oskused	
Lisa 3 Keelte oskustasemete kirjeldused	